Eiropas Parlaments
2024-2029

Kultūras un izglītības komiteja
Priekšsēdētāja

6.2.2026

Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Transporta un tūrisma komitejas
priekšsēdētājai
BRISELĒ

Temats: Atzinums par savienotības uzlabošanu, kultūras mantojuma saglabāšanu un vietējās izcilības stiprināšanu Eiropas tūrismā: galamērķa pārvaldība un reģionālā tūrisma attīstība (2025/2120(INI))

Cienījamā priekšsēdētāja!

Saistībā ar minēto procedūru Kultūras un izglītības komitejai tika uzdots sniegt atzinumu Jūsu vadītajai komitejai. 2025. gada 24. septembra sanāksmē Kultūras un izglītības komiteja nolēma atzinumu nosūtīt vēstules veidā. Komiteja šo jautājumu izskatīja 2026. gada 27. janvāra sanāksmē un pieņēma atzinumu[1]. Aicinu par jautājumu atbildīgo Transporta un tūrisma komiteju ziņojumā iekļaut turpmāk minētos ierosinājumus.

IEROSINĀJUMI

A. Atzīst kultūras un radošo nozaru nozīmi kā ilgtspējīgas izaugsmes, sociālās kohēzijas un konkurētspējas pamatu Eiropas Savienībā, kur 2024. gadā kultūras jomā bija nodarbināti vairāk nekā 7,9 miljoni cilvēku, kas atbilst 3,8 % no kopējās nodarbinātības, kurās darbojas aptuveni 1,2 miljoni uzņēmumu, no kuriem vairāk nekā 99 % ir MVU, un kas rada 3,95 % no ES pievienotās vērtības;

B. uzskata, ka kultūras tūrisms ar visām tā dažādajām sastāvdaļām, tostarp sporta tūrismu, ir viens no galvenajiem tūrisma virzītājspēkiem Eiropā, kas spēj stiprināt vietējo

[1] Galīgajā balsošanā piedalījās: *Nela Riehl* (priekšsēdētāja), *Diana Riba i Giner* (priekšsēdētājas vietniece), *Hristo Petrov* (priekšsēdētājas vietnieks), *Zsuzsanna Borvendég*, *Laurence Farreng*, *Gabriela Firea*, *Loucas Fourlas*, *Mario Furore*, *Chiara Gemma*, *Sunčana Glavak*, *Maria Guzenina*, *Hannes Heide*, *Łukasz Kohut*, *Giusi Princi*, *Sabrina Repp*, *Manuela Ripa*, *Sandro Ruotolo*, *Joanna Scheuring-Wielgus*, *Anthony Smith*, *Marco Squarta*, *Zoltán Tarr*, *Eugen Tomac*, *Ivaylo Valchev*, *Annamária Vicsek*, *Milan Zver*, *Adrián Vázquez Lázara* (loceklis saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu), un *Pál Szekeres* (loceklis saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu).

ekonomiku un veicināt labu praksi kultūras mantojuma saglabāšanā un autentiskā interpretācijā, kā arī veicināt Eiropas kultūras daudzveidību;

C. uzsver, ka kalnu, tālākie, piekrastes, lauku un attālie reģioni piedāvā unikālas ainavas, kultūru un tradīcijas un ka to savienojamības uzlabošana ir būtiska, jo tas dod vietējām kopienām iespējas dzīvot, strādāt un attīstīties, kā arī saglabāt kultūras izcilību un identitāti;

D. tā kā pārmērīgs tūrisms un citas neilgtspējīgas tūrisma prakses var kaitēt kultūras mantojumam, palielināt dzīves dārdzību un veicināt mājokļu krīzi; tā kā kultūras mantojuma aizsardzību pozitīvi ietekmē tādu pārvaldības plānu efektīva izmantošana, ar kuriem respektē vietējās kopienas, ilgtspējīgi un atbildīgi izmanto unikālos kultūras resursus un vienlaikus veicina inovāciju, konkurētspēju un ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi,

1. uzsver nepieciešamību aizsargāt jebkāda veida materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, un atzīst tā būtisko nozīmi, jo tas ir gan izglītības resurss nākamajām paaudzēm, gan reģionālās, nacionālās un Eiropas identitātes, kultūras daudzveidības, sociālās kohēzijas un ilgtspējīgas ekonomiskās attīstības veicinātājs;

2. uzsver, ka ir svarīgi galveno uzmanību pievērst vietējām kopienām un kultūras mantojumam, tostarp kultūrvēsturiskām ainavām, kad tiek pieņemti lēmumi par jebkādām tūrisma darbībām, toskait kultūras, sporta un labjutības darbībām, lai tā tiktu nodrošināti taisnīgi ieguvumi gan iedzīvotājiem, gan kultūras resursiem;

3. aicina dalībvalstis uzsākt kultūras tūrisma kampaņas, ar ko veicina mazāk pazīstamu galamērķu un nepietiekami izmantotu vai mazāk labvēlīgā stāvoklī esošu teritoriju popularizēšanu, lai radītu līdzsvarotāku kultūras tūrisma vidi, kas veicina augšupējas pieejas politikas veidošanā, stratēģiskajā plānošanā un galamērķu pārvaldībā;

4. aicina dalībvalstis izstrādāt elastīgus kultūras un ilgtspējīga tūrisma piedāvājumus, kas spēj reaģēt uz arvien daudzveidīgākajām prasībām motivācijas, tendenču un sezonālo modeļu ziņā, formulējot piedāvājumu specializētās tūrisma nozarēs (gastronomija, labjutība, daba), cieši sadarbojoties publiskajam un privātajam sektoram, un uzsverot kultūras un sporta aktivitāšu kā tūristu piesaistes līdzekļu nozīmi;

5. uzsver digitālo tehnoloģiju un mākslīgā intelekta izšķirošo nozīmi kultūras mantojuma redzamības, apmeklētāju plūsmas pārvaldības, uzņemšanas spējas, piekļūstamības un baudīšanas uzlabošanā, jo īpaši attiecībā uz mazākiem un ģeogrāfiski nelabvēlīgā situācijā esošiem apgabaliem, jo tas var palīdzēt novērst iedzīvotāju skaita samazināšanos un pārtuksnešošanos un uzturēt labklājību; uzsver, ka digitālo un MI rīku ieviešanā būtu jāievēro uz cilvēku vērsta un tiesībās balstīta pieeja;

6. aicina investēt kultūras satura digitalizācijā un kultūras darbinieku digitālajās prasmēs, vienlaikus uzsverot, ka šādiem instrumentiem būtu jāpapildina, nevis jāaizstāj klātienes kultūras pieredze un kopienā balstīts tūrisms;

7. uzsver, ka digitālo tehnoloģiju un inovatīvu rīku izmantošana atbalsta alternatīvo kultūras tūrismu vietās, kuras ir pārāk trauslas klātienes apmeklējumiem;

8. aicina dalībvalstis finansēt ekoloģiski ilgtspējīgu attīstību, tostarp transportu uz kultūras objektiem, no tiem un to tuvumā, lai nodrošinātu galamērķa ilgtspējīgu pārvaldību, veicinātu vietējo labklājību un stiprinātu sociālo kohēziju Eiropas Savienībā;

9. uzsver jauno stratēģisko satvaru "Kultūras kompass", kā arī tādu Savienības iniciatīvu kā *DiscoverEU*, Eiropas kultūras galvaspilsētas un Eiropas mantojuma zīme potenciālu, jo tie ir vērtīgi instrumenti, ar ko Eiropas kultūras mantojumu padarīt pieejamāku jauniešiem, jo īpaši tiem, kuriem ir mazāk iespēju; mudina tos jēgpilni iekļaut kultūras un tūrisma pārvaldības struktūrās;

10. uzsver kultūras maršrutu un garo pārgājienu taku, piemēram, Eiropas kultūras maršrutu, vērtību, jo tie ir viens no ilgtspējīga, uz kopienu balstīta tūrisma virzītājspēkiem; aicina stiprināt Eiropas sadarbību, izmantojot kopējus ilgtspējas standartus, mantojumu un tā aizsardzību, koordinētu norāžu sistēmu un piekļūstamību, lai tā stiprinātu šo maršrutu kā starpvalstu kultūras tiltu lomu;

11. aicina kultūras tūrisma stratēģijās par prioritāti noteikt piekļūstamību, lai visi cilvēki, tostarp personas ar invaliditāti, varētu pilnībā baudīt kultūras pieredzi.

Ar cieņu

Nela Riehl

PIELIKUMS: PIENESUMA DEKLARĀCIJA

Atzinuma sagatavotāja Lara Magoni, pilnībā uzņemoties visu atbildību, apliecina, ka viņa savā atzinumā nav iekļāvusi pienesumu no interešu pārstāvjiem, uz kuriem attiecas Iestāžu nolīgums par obligātu pārredzamības reģistru[1], vai no trešo valstu publisko iestāžu, tostarp to diplomātisko pārstāvniecību un vēstniecību, pārstāvjiem, kas būtu jānorāda šajā pielikumā saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu.

[1] Iestāžu nolīgums (2021. gada 20. maijs) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par obligātu pārredzamības reģistru (OV L 207, 11.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).